

14.–28. 8. 2022

Dezinformace na Facebooku

»Je třeba svrhnout Fialovu vládu. Volby nejsou jediným způsobem, jak se jich zbavit.«

»Vláda může za energetickou krizi. Jedná na úkor vlastních občanů.«

»V roce 1968 nás Rusové osvobodili. Za socialismu jsme byli hrdým a produktivním národem.«

»Ukrajinci ostřelují Záporožskou jadernou elektrárnu. Jsou to fašisté.«

»Ministryně obrany Černochová schvaluje terorismus.«

»Probíhající válka s Ruskem je v zájmu a inscenaci Západu.«

Shrnutí

V druhé polovině srpna pokračovala ve sledovaných facebookových skupinách i nadále **ostrá kritika vlády** spojená s vulgaritami, výzvami k násilí i volání po státním převratu. Téma bylo úzce spojeno s energetickou krizí, vláda byla obviněna z neschopnosti či programové nečinnosti. Daný narativ dominuje sítím už od začátku léta, má však stále ještě stoupající tendenci popularity i radikalizace. Znepokojujícím faktem může být **převedení slov v činy**, především demonstrace svolaná na začátek září do Prahy. Zaznamenali jsme příspěvky, které nabízejí organizované srovy účastníků demonstrace i indicie, které naznačují, že se pozvánky na demonstraci bez znalosti kontextu šíří **mimo uzavřené komunity dezinformačních skupin**.

V kontextu **výročí vpádu vojsk** Varšavské smlouvy do ČSSR se objevovaly příspěvky označující tuto událost za osvobození. Jiné příspěvky nostalgicky vzpomínaly na socialismus, vyzdvihovaly slávu i zásluhy SSSR a v kontrastu ke zkaženému kapitalismu prosazovaly myšlenky komunismu. Tato historická událost byla samozřejmě zasazena do kontextu současného konfliktu na Ukrajině. Silně a otevřeně rezonovala **podpora Rusku a jmenovitě V. Putinovi**.

Z dalších narativů nejčastěji zaznívalo zavrhování Ukrajiny a obvinění Ukrajinců z ostřelování vlastní jaderné elektrárny v Záporoží, ostrá kritika ministryně obrany J. Černochové za její výroky po smrti D. Duginy, zkaženost Bruselu a spiknutí elit, nebo téma covidu.

Příští report o dezinformacích na Facebooku vyjde v týdnu od 11. září 2022.

Hlavní narativy

Texty jednotlivých narativů jsou převzaty beze změn a oprav (tedy včetně chyb, nespisovných výrazů, případně vulgarismů) z konkrétních FB příspěvků. Řazeny jsou dle četnosti jejich výskytu. V hranatých závorkách jsou uvedeny interpretace sledovaného dění na sociálních sítích.

Narativ 1

Svrhněme Fialovu vládu! Volby nejsou jediným způsobem, jak se politiků zbavit. Vláda může za energetickou krizi, je proti vlastním občanům, je sluhou Bruselu.

- Je čas hájit naše národní zájmy, volby nejsou jediným způsobem, jak donutit politiky k akci, je to na nás občanech vyjádřit svůj nesouhlas vládě. Je třeba vyjít do ulic a bránit se kvůli koalici vlády. 3. 9. se sejdeme v Praze!
- Česká vláda nečiní žádná opatření k ochraně občanů před bezprecedentním růstem cen energií, jedná v zájmu EU a na úkor obyvatel ČR.
- CHCE TO JÍT DO ULIC A SVRHNOUT TUTO ZAPRODANOU FIALOVOU VLÁDU!!! JSOU TO PRO BRUSELSKÉ LOUTKY SLOUŽÍCÍ VEDENÍ EU A USA!!!
- Fiala a jeho vláda ničí republiku, je neschopná, fašistická, likviduje vlastní obyvatelstvo, používá dvojí metr při posuzování korupce.

[Na sledovaných facebookových skupinách uvedený narativ dominuje s absolutní převahou nad všemi ostatními, které se k němu ovšem často přímo či nepřímo vztahují. Vláda ČR je podle uživatelů zodpovědná za současnou i nadcházející krizi, programově nejedná v zájmu vlastních občanů, a proto potřebuje být nahrazena, ať už ústavní cestou, či násilím. Narativ má stále tendenci růstu popularity i radikalizace, ačkoli se již v minulém období zdálo, že dosahuje v obou kategoriích svého maxima. Od slov se přechází k činům, na 3. září 2022 je proto svolaná demonstrace, pozvánky se šíří i vně dezinfoscény a je organizována doprava z různých měst ČR. Nebezpečnými aspekty narativu je jak radikalizace, tj. výzvy k násilí, narůstající vulgarita a našťvanost komentátorů, tak potenciální šíření mimo uzavřenou dezinformační skupinu, stejně jako přechod ke konkrétním krokům ve fyzickém světě, tj. svolání demonstrace.]

V ruském informačním prostředí je šířen narativ o vině Západu na válce na Ukrajině i jejich průvodních jevech – energetické krizi a inflaci. Ruská propaganda se snaží o neustálou relativizaci důvodů, které vedly k válce. Dále prosazuje narativy, které hovoří o destabilizaci a nejednotnosti Západu a úpadku evropských vlád. Sledovaný narativ je plně v souladu s narativy šířenými ruskou propagandou a podporuje tak ruské zahraniční strategické cíle.

Narativ 2

Sláva Rusku! Sláva SSSR! Rusko pomáhá zemím řešit problémy s nedostatkem energií, má obrovskou zahraniční podporu, protože oprávněně brání svou zemi. Putin je hrdina. Svět mu vděčí za mír. SSSR byl ráj. V roce 1968 nás Rusové osvobodili.

- Kdyby lidé znali pravdu o r. 1968 do smrti by se Sovětskému svazu klaněli. Proč bych měl na povel nenávidět Rusko když mi škodí Brusel?
- O intervenci do ČSSR v roce 1968 rozhodla „dněpropetrovská (ukrajinská) mafie, která ovládala tehdejší Sovětský svaz. Jediný, kdo byl proti, byl Rus.
- Okupace v r. 1968 přišla, aby nedošlo k vyrabování státu – což se stalo po r. 1989. Za socialismu jsme byli hrdým a produktivním národem.

- Kapitalismus je zlo, strach z komunismu mají ti, kteří nechtějí rovnost.
- Rusko pomáhá ostatním zemím vyřešit problémy s nedostatkem energií a jejich cenami. Rusko obnovuje Mariupol.
- Putin je hrdina a má obrovskou podporu. Rusko má ohromnou podporu a Rusové se scházejí, aby oslavovali svou zemi. Rusko nepotřebuje vést dobovačnou válku. Jen chrání svou nezávislost a suverenitu.
- Polovina Evropy a část Asie získala státnost díky Rusku.

[V souvislosti s 21. srpnem jsme zachytili velké množství příspěvků, které sledovaly dvě hlavní, sobě odporující, tvrzení. První, které se na skupinách prosadilo silněji, uvádělo, že okupace ČSSR v roce 1968 byla osvobozením. Uživatelé obhajovali nejen okupaci, ale vyjadřovali podporu socialistickému zřízení a celému Sovětskému svazu. Druhé naopak okupaci odsoudilo, ale opíralo se o tvrzení, že většina přichozích vojsk okupujících ČSSR byli ukrajinští vojáci. Obě uvedená tvrzení podporují stejný cíl, tedy očištění ruské viny na okupaci Československa. Na sledovaných skupinách se také vyskytovaly příspěvky oslavující Rusko, V. Putina a ruskou historii, popisující současný konflikt jako válku proti Rusku, ve které se mají Rusové právo bránit a zobrazující Rusko jako jednající férově, v souladu s mezinárodním právem a obnovující mír a prosperitu na obsazených (dle narativu osvobozených) územích na východě Ukrajiny.]

Uvedený narativ je plně v souladu s narativy šířenými na ruských zpravodajských webech a sociálních sítích. Tam se často odkazuje ke slavné historii, Rusko je vždy zobrazováno jako vítěz s pověřením od Boha spasit svět. Ruská média často píšou o úspěšném postupu speciální vojenské operace na Ukrajině, o poskytování humanitární pomoci civilistům i nastolování míru a normálního života na jimi obsazených územích.

Narativ 3

Za válku i energetickou krizi může Ukrajina. Ukrajinci jsou fašisté, ostřelují vlastní jadernou elektrárnu, zastavují dodávky plynu do Evropy. Nemají spojence, ztrácejí podporu, prohrávají válku.

- Ukrajina zastavila ropovod Družba a kvůli Ukrajině, která plyn od Ruska kupuje, není dostatek plynu pro nás a navíc je drahý a vláda to neřeší.
- Ukrajina hrozí útokem na jadernou elektrárnu a měla by se svými podporovateli ze Západu nést odpovědnost za útoky na největší jadernou elektrárnu v Evropě.
- Ukrajinská armáda se vzdává, zajatci se nechtějí vracet a civilisté utíkají na Ruskem osvobozená území.
- Steven Seagal: Na Ukrajině jsou statisíce fašistů.
- V roce 1968 nás převážně obsadili Ukrajinci.

[V kontrastu s předešlým narativem je Ukrajina zobrazována jako původce všeho zla, případně jako bezvládná loutka v rukou zlého Západu. V uplynulém období se příspěvky nejčastěji týkaly vypnutí ropovodu Družba a obvinění Ukrajiny z nedostatku plynu v Evropě, dále pak tématu jaderné elektrárny v Zápotoří, kterou Ukrajinci podle slov dezinformátorů ostřelují a budou tak zodpovědní za případné následky jaderné katastrofy. Za podporu Ukrajiny se nadále kritizuje česká vláda, Ukrajinci si naši pomoc nezaslouží, případně je pomoc líčena přímo jako vlastizrada. Na sledovaných skupinách převládá obecný názor, že je třeba zastavit dodávky zbraní i jinou pomoc Ukrajině a pokračuje i nesouhlas s podporou ukrajinských uprchlíků na úkor českých občanů, kteří jsou více potřební, přestože posledně zmíněný narativ bylo v uplynulém období překryto ostrou kritikou jednání vlády a tedy svým způsobem upozaděno.]

Narativ se doslovně a silně vyskytuje také v ruském informačním prostředí.

Narativ 4

Ministryně obrany podporuje terorismus spáchaný Ukrajinou.

- Jana Černochová schvaluje teroristický čin spáchaný Ukrajinou (Azovem), při kterém zahynula D. Duginová a tak můžeme schválit palestinský, islámský a každý jiný terorismus.
- Svině Černochová a zřejmě i ostatní paraziti schvalují terorismus. Kam až jsme to dospěli???
- Je třeba odsoudit Černochovou za to, jak se vyjadřovala ke smrti Duginy. Atentát provedla Ukrajinka, Putin kondoloval.
- Duginu zavraždili demokrati, je potřeba odsoudit Černochovou za neodsouzení její smrti. Černochová je ostuda Čechů. Farský je kolaborant a nácek.

[Sledovanými skupinami rezonovala také reakce na výrok ministryně obrany J. Černochové ke smrti D. Duginy. Příspěvky na toto téma byly v naprosté většině krátká sdělení, která odsuzovala J. Černochovou za podporu terorismu.]

Nové označení terorista pro Ukrajince se na ruských sítích objevilo právě v souvislosti s událostmi kolem Záporožské elektrárny a po zmíněné smrti D. Duginy.

Narativ 5

Zelenskyj je loutkou USA, válka proti Rusku je v zájmu Západu. Nadvláda Západu končí, utahují se šrouby, elity použijí k udržení moci silové složky. Vláda kolaboruje s Bruselem. EU a NATO jsou zlo.

- EU a NATO zasahují ve prospěch zločineckého režimu a podporují genocidu, utahují se šrouby totality, naše vláda je zkorumpovaná EU a kolaboruje s Bruselem.
- Čeká nás vlna problémů a drsných událostí. Nastává konec nadvlády Západu – na západ bude islámský chalífát a u nás Mezimoří.
- Hloupost západního světa, který se nechá využívat Ukrajinci a nevidí, že všechny jeho kroky jsou kontraproduktivní a škodí především jemu samotnému.
- Elity použijí k udržení moci silové složky. EU je nepřítel.
- Šok pro Brusel. Bulharsko bude odebírat ruský plyn napřímo za ceny před počátkem války. Stejně postupovalo i Maďarsko. A co mezitím v Česku?

[Uvedený narativ tvrdí, že válka na Ukrajině je plně v režii a v zájmu Západu. Je třeba podotknout, že takový narativ podporuje tvrzení, že Ukrajina a její představitelé nikdy nebyli a nejsou samostatně jednajícími subjekty, zpochybňuje se tak suverenita ukrajinského státu, což má dopad na výklad celé situace. Na Ukrajině se podle uživatelů vede proxy konflikt, který ve skutečnosti vyprovokovalo NATO proti Rusku. Důvodem pro tento konflikt je podle nich přirozená agresivita NATO, probíhající úpadek Západu, který se projevuje posledními smrtelnými křečemi v podobě mezinárodní agrese a terorismu, či například zájem o ruské nerostné bohatství a zdroje, které Západu chybí.]

Uvedený narativ se šíří i na ruských zpravodajských webech a sociálních sítích. Od jara 2022, kdy začalo být jasné, že se Rusku nepovedl strategický šok a nepodaří se rychle obsadit celé území Ukrajiny, se přeorientovala i rétorika ruské propagandy, která se do té doby soustředila především na očernění Ukrajiny. Nejsilnějším narativem toho období byla degradace a dehumanizace Ukrajinců jako absolutního zla a hrozby, které je se třeba provždy zbavit. V tomto období se začalo přecházet na obvinění NATO a Západu a postupně tento narativ překryl původní čisté zacílení na Ukrajince, kteří začali být označováni za loutky v rukách agresivního Západu. Tento druhý výklad se drží v ruském informačním prostředí dodnes.

Ilustrativní příklady narativů

Narativ 1 – Státní převrat

AntiKavárna
14 hod · 🌐

Nasranost lidí roste...

Naše-země Naše-vlast ▶ Naše země naše vlast
Včera v 15:17 · 🌐
Vzkaz Pekarové s Flaou, od naší rozčilené či přímo nasrané občanky. 🙄🙄

440 92 komentářů 350 sdílení

To se mi líbí Okomentovat Sdílet

Napište komentář...

Stisknutím klávesy Enter svůj příspěvek zveřejníte.

Alena Cermomanová
Oni ti změní si takové věci neposiechno je to netrápí. Oni si snad myslí, že to dělají dobře. Škoda, že náš prezident také vidí jen sám sebe a tu svou hanciendu jak tomu říká. Naše životy se změnila ale k horšímu a to díky flaiověmu hnusu.

Narativ 2 – Sláva Rusku! Sláva SSSR!

Nechceme fašistickou vládu ...

Jaroslav Socha
7 hod · 🌐

Kdyby lidé znali pravdu o r. 1968, do smrti by se SOVĚTSKÉMU SVAZU klaněli!

PROČ MÁME NENÁVIDĚT RUSKO za srpnovou tak zvanou okupaci v srpnu 1968, která ale ve skutečnosti žádnou okupaci nebyla (celkově asi jen 116 obětí - ale to byly nešťastné náhody, tragické nehody, mnohdy i úmyslně vyprovokované provokatéry!!)...

A MILOVAT NĚMECKO, které nás okupovalo a cíleně vyvražďovalo (365.000 umučených, popravených, vyvražděných právě Němci!!) LIDICE, LEŽÁKY, JAVORÍČKO...!!!???

Asi právě proto, že ten Sovětský svaz, Rusové nás před vyvražděním Němci zachránili, že?!! Jinak by celé Československo bylo LIDICEMI!!

500 51 komentářů 168 sdílení

Narativ 3 – Ukrajinci ostřelují jadernou elektrárnu

Ondřej Štastný sdílel(a) příspěvek.
3 hod · 🌐

Luke Rybka sdílel(a) příspěvek ve skupině: Řekni Ukrajině NE.
3 h · 🌐

Tomáš Špaček · Republika
11. srpna v 13:26 · 🌐

🇺🇦 "Ukrajina a její západní podporovatelé by měli nést odpovědnost za sebevražedný útok na největší jadernou elektrárnu v Evropě"

- myslí si bývalý zbrojní insp... Zobrazit víc

🔗 - Zobrazit originál - Ohodnotit příspěvek

Narativ 4 – J. Černochová vs. D. Dugin

Standa Kašpar shared a post. Yesterday at 21:05 · 🌐

NE Bruselu - Národní demokracie Yesterday at 12:45 · 🌐

NÁRODNÍ DEMOKRACIE POŽADUJE ODVOLÁNÍ MINISTRYNĚ ČERNOCHOVÉ

Národní demokracie odsuzuje skandální výroky ministr... [See more](#)

👍 3 🔗 1 share

👍 Like 💬 Comment 🔗 Share

Narativ 5 – Konec nadvlády Západu

🇨🇪 Češi, táhněme za jeden provaz

Květa Beková sdílel(a) příspěvek. 6 h · 🌐

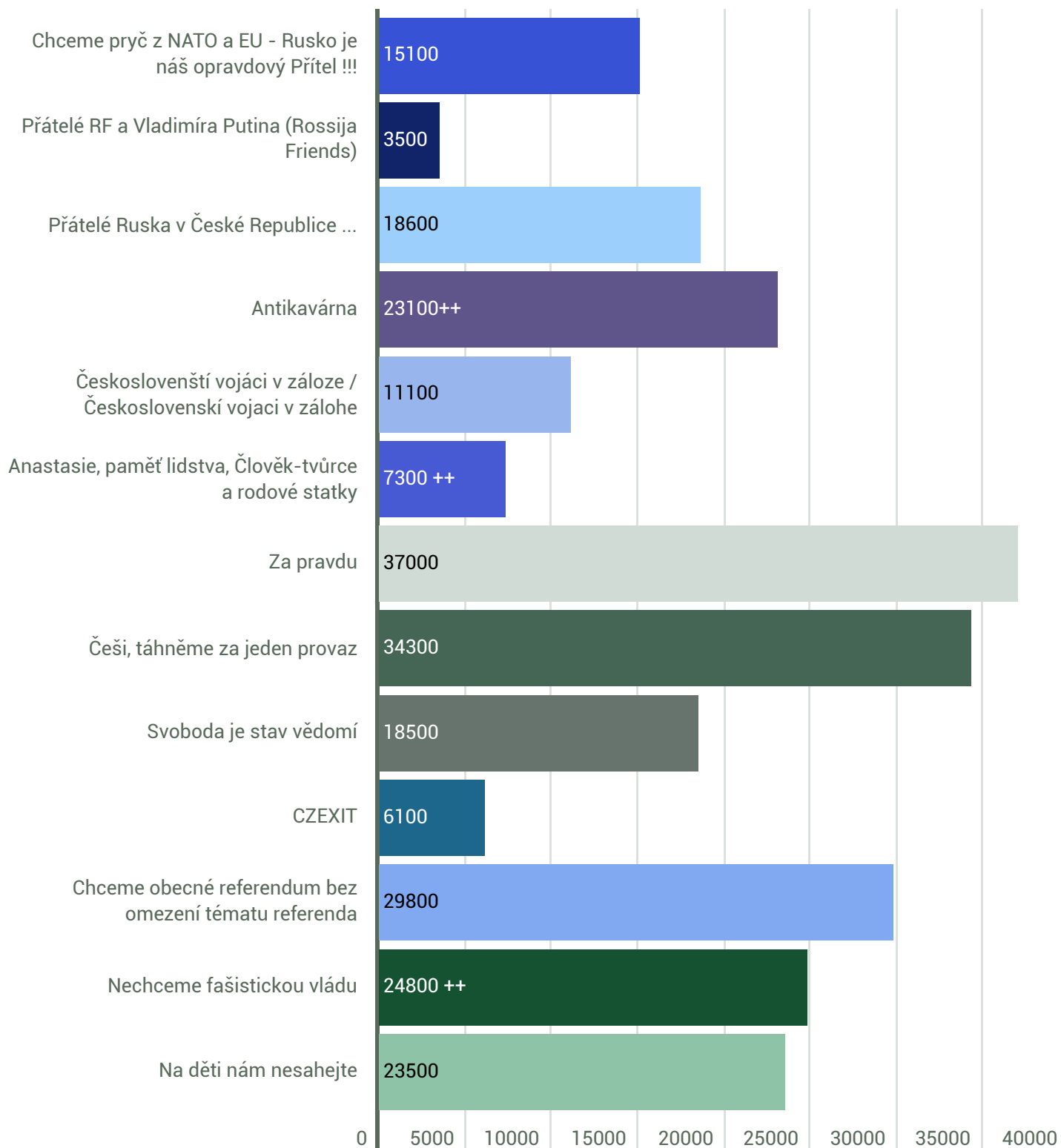
Ještě, že je.

BezPressu.news
9. července · 🌐

🇷🇺 Ruský prezident Vladimir Putin hovoří o blížícím se konci mezinárodního řádu, kterému dominují Spojené státy americké.

Týdenní monitor FB skupin

hodnoty u FB skupin reprezentují počty jejich členů
znaménko +/- ukazuje trend přibývání/ubývání členů skupiny

*Dopad šířených dezinformací a ruské propagandy je širší než na členy monitorovaných skupin, protože velká část z nich sdílí tuto propagandu i na svých stránkách a dále ji šíří. Připravujeme přesnější metodiku výpočtu dopadu, ale pracovní konzervativní odhad jsou vyšší statisíce až nižší jednotky milionů osob.